

6.

A Magyar Állandó Értekezlet negyedik ülésének Zárónyilatkozata

I.

A Magyar Állandó Értekezlet (MÁÉRT) résztvevői: a Magyar Kormány, a magyarországi parlamenti pártok, a parlamenti, illetőleg tartományi képvisellel rendelkező határon túli magyar politikai szervezetek és a nyugati magyarság képviselői

- hangot adnak megrendülésüknek az Amerikai Egyesült Államokban 2001. szeptember 11-én végrehajtott terrortámadások miatt, elítélik a szörnyű büntettet, mely minden emberi érték ellen irányult és felszámolandónak tartják a terrorizmus minden fajtáját;

- szükségesnek ítélik a NATO, az Európai Unió és más nemzetközi szervezetek további intenzív szerepvállalását a délkelet-európai térségben, hogy elejét vegyék az olyan fejleményeknek, melyek a nemzeti kisebbségek helyzetének rendezetlenségéből fakadóan kedvezőtlenül befolyásolhatják egész térségünk biztonságát és stabilitását;

- hangsúlyozzák, hogy a fentiek szellemében még inkább szükségessé vált egy működő nemzetközi és regionális kisebbségvédelmi rendszer, amely a jogaikért mindenkor békés eszközökkel küzdő nemzeti kisebbségeket, köztük a határon túli magyar közösségeket megfelelő védelemben részesíti. Támogatják a vajdasági magyarság autonómiatörekvéseit;

- kiemelkedő fontosságúnak tartják az erdélyi önálló magyar nyelvű felsőoktatás létrehozatalát. Az EMTE az erdélyi magyar egyházak kezdeményezésére, a tudományos szakma és az RMDSZ törekvései, a román kormány akkreditációs engedélye és a magyar állam hathatós pénzügyi támogatása révén jött létre. Az ilyen sikeres együttműködést példaértékűnek tekintik;

- kiemelten fontosnak tartják továbbá a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem székhelyen kívüli képzésének beindítását Révkomáromban, valamint a Beregszászi Magyar Tanítóképző Főiskola akkreditált működését, és ösztönzik hasonló intézmények létrehozását és fejlesztését;

- örömmel üdvözlük az Esztergomot Párkánnyal összekötő Mária Valéria híd újjáépítését és 2001. október 11-i felavatását. A híd a térség fejlesztésében betöltött szerepén túl szimbolikus jelentéssel bír, kifejezi a kapcsolatok újjáépítésének és fejlesztésének határokat átívelő szándékát;

- örömmel üdvözlük a határon túli magyar közösségek életében kiemelkedő fontosságú gyakorlati eredményeket, többek között Romániában a föld- és erdőtulajdon visszaszolgáltatásáról szóló, valamint a kisebbségi nyelvhasználatot biztosító közigazgatási törvény elfogadását, Jugoszláviában a közösség szempontjából fontos önkormányzati és kormányzati felelősségvállalást; a magyar nyelvű egyetemi felvételi vizsgák újbóli bevezetését az Újvidéki Egyetemen, illetve a hivatalos nyelvhasználatról szóló törvény módosítási indítványának kedvező fogadtatását a vajdasági és a szerbiai kormány részéről, és szorgalmazzák a megke-

dett folyamatok továbbvitelét. Ezek hozzájárulnak e közösségek önazonosságának megerősödéséhez és fejlődéséhez, s ez által stabilizáló szerepet játszanak a térségben;

– javasolják, hogy a magyar kormány illetékes szervei vizsgálják meg, miként könnyíthetők meg a szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény által nem érintett magyarok állampolgársága meg-, illetve visszaszerzésének szabályai.

II.

A MÁÉRT résztvevői megállapodnak a következőkben:

– a határon túli magyarok által kezdeményezett, a MÁÉRT II. ülésének 1999. november 12-én kelt Zárónyilatkozatában szorgalmazott törvény (2001. évi LXII. sz. törvény a szomszédos államokban élő magyarokról — a továbbiakban: Törvény) elfogadása a Magyar Országgyűlés által 93%-os parlamenti támogatással megteremtette az alapot a magyarországi és határon túli magyarok kapcsolatainak jelentős bővítéséhez. A 2002. január 1-jével hatályba lépő törvény megfelel azon elvárásnak, hogy jelentősen hozzájáruljon a Magyarországgal szomszédos országokban élő magyarok nemzeti önazonosságának megőrzéséhez, megmaradásához és gyarapodásához szülőföldjükön,

– megállapítják, hogy a törvény a kisebbségben élő magyar közösségek nyelvi és kulturális identitásának megőrzéséhez és erősítéséhez történő hozzájárulása révén előmozdítja a térség biztonságát és stabilitását, és Magyarország kapcsolatait a szomszédos államokkal. A törvény végrehajtása ugyanakkor olyan gyakorlatot honosít meg, amely a nemzeti kisebbségi kérdés rendezésének fontos eszköze lehet Közép- és Kelet-Európában;

– meglelégedéssel veszik tudomásul az Európa Tanács Joggal a Demokráciáért Bizottságának (Velencei Bizottság) 2001. október 19-én elfogadott 168/2001. sz. jelentését a nemzeti kisebbségek számára anyaországaik által nyújtott kedvezményekről. E dokumentum megerősíti, hogy a kisebbségekért elsősorban a lakóhelyük szerinti állam tartozik felelősséggel, és pozitív megítélés alá esik, ha valamely ország anyaországgként kedvezményeket és támogatást nyújt határon túli nemzeti kisebbségei számára. Ez igazolja a törvény alapeszméjét, amely szerint Magyarország támogatást nyújt a szomszédos országokban élő magyarok számára. A Bizottság jelentése ugyanakkor alátámasztja, hogy a törvény az európai értékekre építve összhangban áll az európai gondolkodással és gyakorlattal, továbbá a nemzetközi jog alapelveivel;

– a törvény összhangban van a Magyarország és szomszédai által kötött kétoldalú szerződésekkel és kisebbségvédelmi egyezményekkel. A résztvevők egyetértenek abban, hogy a kétoldalú szerződéseket és kisebbségvédelmi egyezményeket valamennyi szerződő félnek maradéktalanul végre kell hajtania;

– megállapítják, hogy a Velencei Bizottság jelentésének fényében a magyar törvény nem szorul módosításra. A végrehajtási jogszabályok is álljanak összhangban a jelentés megállapításaival, ugyanakkor a végrehajtás során a Bizottság egyes észrevételei hozzájárulhatnak a technikai jellegű kérdések gyakorlati kivitelezéséhez;

– a törvény végrehajtását és az érintett közösségek magyarországi jogvédelmét hatékonyan szolgálja a határon túli magyarok országgyűlési biztosának intézménye;

– üdvözlük, hogy a határon túli szervezetek létrehozták az ajánló szervezeteket, amelyek segítik a jogosultakat a kedvezmények és támogatások igénybevételében a MÁÉRT III., 2000. december 14-i Zárónyilatkozata Mellékletében foglaltaknak megfelelően, és elengedhetetlennek tartják, hogy ahol ezeket még nem alakították meg, a közreműködő szervezeteket mihamarább létrehozzák;

– szükségesnek tartják, hogy a határon túli magyar szervezetek továbbra is aktív, kezdeményező szerepet vállaljanak a törvény felfogásának és gyakorlati elemeinek elfogadtatásában állampolgárság szerinti államaik kormányaival és többségi nemzeteivel, és egyetértenek a konzultációk folytatásával a határon túli szervezetekkel, illetve a szomszédos országok kormányaival a törvény végrehajtásának részletszabályozásait illetően az érintett határon túli magyar szervezetek képviselőinek bevonásával. A nyugati magyarság aktívan hozzájárul a törvény elfogadtatásához nemzetközi szintén.

Budapest, 2001. október 26.

Melléklet

A Magyar Állandó Értekezlet 2001. október 25–26-i ülésén megvitatta a Szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény végrehajtásának kérdéseit, amelynek alapján szükségesnek ítéli, hogy a végrehajtási rendeletek megalkotása során a törvény jogalanyainak meghatározásában vegyék figyelembe az alábbi szempontokat:

– magyar igazolványt kaphat az a magát magyarnak valló személy, aki tud magyarul, illetve

- a) valamely bejegyzett magyar szervezet nyilvántartott tagja,
- b) valamely egyházi nyilvántartásban magyarként tartják számon,
- c) az állampolgársága szerinti állam magyarként tartja nyilván.

A MÁÉRT résztvevői fontosnak tartják, hogy a Határon Túli Magyarok Hivatalát bízzák meg a végrehajtás koordinálásával, továbbá hogy a törvény által biztosított támogatásokhoz való hozzáférés gyakorlati megvalósítására egységes elveken működő, központi koordinációt ellátó szervezeti háttér jöjjön létre.

Forrás: Romániai Magyar Szó, 2001. október 29.